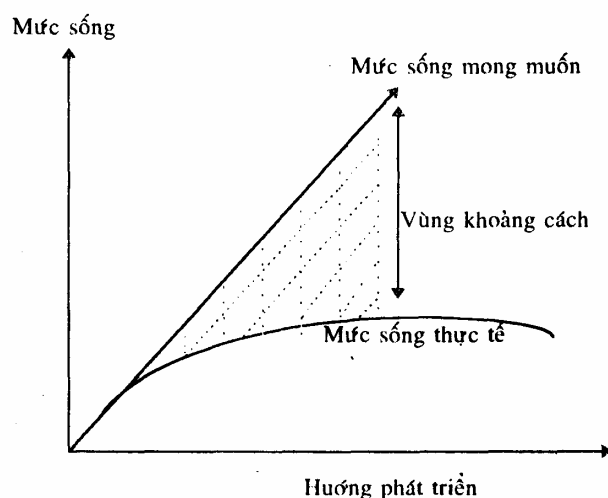

Một lý luận về Xã hội học phát triển

HÀ CHÍ NINH

Xã hội là Sự phát triển không ngừng. Mức sống mong muốn của con người mãi mãi đi lên theo đường thẳng. Mức sống thực tế của xã hội nếu có thể cùng phát triển thì với mức sống mong muốn của con người, thì khoảng cách này không lớn lắm, song sự phát triển thực tế của xã hội vẫn không phải là đi lên theo đường thẳng. Vì vậy, mức sống thực tế của xã hội sẽ càng có khoảng cách với mức sống mong muốn của con người. Nếu khoảng cách giữa chúng càng ngày càng lớn thì xã hội sẽ dẫn đến tình trạng không ổn định, sự mất cân bằng có thể dẫn đến nảy sinh xung đột - Đó chính là lý luận xung đột trong xã hội học phát triển. (xem hình vẽ)

Trong đời sống thực tế của nền kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa, lý luận xung đột trong xã hội học phát triển này càng có ý nghĩa hiện thực. Từ khi cuộc cải cách mở cửa có nền văn minh vật chất và văn minh tinh thần của các nước phát triển đã thấm sâu vào xã hội phong kiến lâu đời của chúng ta một cách mạnh mẽ. Trong làn sóng của nền kinh tế thị trường mức sống của một số người bỗng nhiên được nâng lên, vì thế đã dẫn đến sự biến đổi nhanh chóng của đời sống xã hội. Nói một cách hình tượng người Trung Quốc trong

những năm trước đây, thường theo đuổi các thứ nhỏ: đồng hồ đeo tay, xe đạp, nay họ đã nhanh chóng hướng tới các thứ lớn như cát sét, vô tuyến, máy giặt. Từ cải cách mở cửa đến nay nhu cầu của đời sống đã nhanh chóng được nâng lên. Các thứ đó trong nháy mắt lại chuyển thành các thứ lớn hơn như ti vi màu, tủ lạnh, dàn âm thanh, rồi người ta còn mong muốn cả máy camera, xe máy và ti vi màu cỡ lớn, máy chụp ảnh, điều hòa nhiệt độ cho tới cả nhà ở, xe hơi và các trang thiết bị lắp đặt trong phòng. Mức sống thực tế và mức sống mà người ta mong muốn đang có khoảng cách vô cùng lớn. Có thể thấy rằng tương lai những khoảng cách này không dễ dàng thu hẹp lại mà nó sẽ không ngừng mở rộng. Trước mắt, do sự tồn tại và phát triển của những khoảng cách này thì những việc làm trái pháp luật, trái kỷ cương, sự lừa bịp và dối trá, nạn cướp bóc, tham ô, tỷ lệ gia đình tan vỡ và tỷ lệ ly hôn sẽ tăng lên. Các nhân tố bất ổn định này sẽ dẫn đến sự xung đột xã hội. Ngày nay, mức sống thực tế đi lên theo đường thẳng, nhanh chóng đuổi kịp mức sống mong muốn, song bất kỳ xã hội nào cũng không có khả năng đáp ứng đầy đủ sự tăng trưởng của mức sống mà người ta mong muốn. Do đó, những cố gắng để hạ thấp sự mong muốn về mức sống quá cao và giảm bớt sự chi tiêu quá mức là rất cần thiết. Thêm vào đó tuyên truyền về mức sống mong muốn cần được duy trì ở mức độ cần thiết.

Lý luận xung đột trong xã hội học phát triển cần quan tâm đến những sự khác biệt giàu nghèo, sự khác biệt giữa đô thị và nông thôn, sự khác biệt giữa vùng tiên tiến và vùng lạc hậu. Sự cân đối lại một cách hợp lý những khác biệt này là cơ sở tạo thành sự ổn định của xã hội.

Nguồn: Tạp chí "Nghiên cứu xã hội học" của Trung Quốc, số 6.1994. Trang 31

Người dịch: NGUYỄN AN TÂM